

venenum auro proponi ad bibendum, & malum tegit bono colore. Cum Diabolus tenet invidias ad Hevam decipiendam, ait illi, Genes. 3. n. 1. Cur procepit vobis Deus? & iterum, n. 5. Scit enim Deus, quod in quocumque die comederitis. Et Diabolus impudicè multas blasphemias conjicit in Deum s multaque injuriosa nomina extorquet in eum, ut patet totius malignitatis: cur modo tam honesta, ac reverenti voce loquitur, ut semper eum dicat, ac Deum appellet, & proinde Dominum supremum fateatur, cum ad decipiendum hoc negare aptius videbatur; tamen semper Deum dicit, ut hac honestâ, & benignâ voce objectâ, promptius in errorem, ac perditionem induceret: D. Athanas. orat. 1. contra Arianos, sic ait: Hevam decipit, non sua loquens, sed Dei verba assimilans, verborum sententiam refringens, &c.

QUESTIO IV.

Quero Paterfamilias vetat colligere zizania, ne forte simul eradicentur triticum?

13. Videntes boni servi zizaniam exortam, ab hero postulant facultatem eam evellendi, quam constanter Dominus tenuit, optimam rationem subjungens: Ne forte colligentes zizania, eradicetis simul cum eis & triticum: & ideo finite utraque crescere usque ad messem, & tempore messis dicam messoribus: Colligite primum zizania, & alligatæ ea in fasciculos, &c. Quam facultatem tractavi citato cap. 27. q. 11. 12. 13. & 14. Adde.

14. Primò, D. Augustin. lib. quæstionum Evangelic. in Matth. cap. 12, sic ait: Alligatæ ea in fasciculos ad comburendum. Quæ enim potest, cur non unum fascem, aut unum æcerum zizaniorum fieri dixerit, nisi forte propter varietatem hæreticorum (idem potest dici de reliquis errantibus) non solum à tritico, sed etiam à seipsis discrepantium. Ipsas uniuscujusque hereses, in quibus sigillatim sua communione disjuncti sunt, nomine fasciculorum designavit, ut etiam incipiant alligari ad comburendum, cum à Catholica communione segregati suas proprias Ecclesias habere cæperint, ut combustio eorum sit in fine sæculi, non alligatio fasciculorum, Multa præclara, & magna docet sanctus Doctor: Triticum congregatur in unum horreum, zizania autem in multos fasciculos alligatur: Triticum fideles, nempe in uno horreo, in una fide, ac Ecclesia Catholica coadunantur: At zizania hæreticorum in multos fasciculos, ac errores, & dogmata colliguntur, & inde disperguntur, ac dividuntur inter se maxime, ut etiam inter semetipsos multum sint divisi, ac contrarii: propter varietatem hæreticorum, non solum à tritico, sed etiam à seipsis discrepantium.

15. Secundò: altiùs expendamus illa verba: Ut combustio eorum sit in fine sæculi, non alligatio fasciculorum: Impii, ac iniqui in hoc sæculo congregantur in fasciculos suarum iniquitatum, ut postea in futuro sæculo comburantur gehennali incendio: hic comparatur malitia, ut fo-

mentum æterni ignis, Confederata malitia æternæ damnationis omen est, & æternum incendium infaustè anguratur.

Tertiò: Rabbanus ait: Quando subjungit, finite utraque crescere usque ad messem: commendat longanimitatem. Ad ultimam justitiam, cum dixit: Alligatæ in fasciculos ad comburendum: Maxime commendatur Domini patientia; nam cum apparuit zizania, & cæpit crescere, non statim Dominus eradicari mandavit; sed sustinuit in multa longanimitate, an deposita zizaniam malitia feret triticum, cum verò nulla fuisset spes melioris conditionis: Ad ultimum justitiam, cum dixit: alligatæ in fasciculos ad comburendum: & ita pro temporis differentia, sit in Prælo longanimitas, vel justitia, si detur spes emendationis, vel si nulla expectetur.

Quartò: Aliter sic desumo ex mente D. Augustini, vel Rabboni: quamdiu zizania erat dispersa inter triticum, sustinuit in multa longanimitate, nec in incendium eam præcipit conjici; at verò cum alligatur, ad flammam mandatur. Alligatæ in fasciculos ad comburendum: ecce divinæ justitiæ præclarum elogium, etsi malos, quamdiu divisi sunt, sustineat, at verò si in faustâ concordia uniantur, anhelantibus flammis trauntur.

De iniquis, ac damnatis loquens. Nahum cap. 1. num. 10. ait: Quia sicut spina se invicem complectuntur: sic convivium eorum pariter potantium, consumetur quasi stipula ariditate plena. Solent iniqui, ac depravati homines ad mensam, pocula, ac cibos convenire, ut inde in turpia facile præcipitentur; tamen eorum colligatio cum spinis conficitur: Sicut spina se invicem complectuntur: Cur potius non comparantur cum liliis, rosis, vel aliis floribus odoriferis colligatis, quæ maxime ad delicias inter convivia, & pocula inserviunt, & suâ pulchritudine mirificè delectant; & ideo ad hoc mirifice in fasciculos componuntur: At spinæ ad hoc colliguntur, & in fasciculos distribuuntur, ut promptius igni inserviant, ignique dentur; sicque, qui ad perniciem, ac nequitiam colligantur, ad ignem, ac extremum supplicium properant. Divus Hieronymus ad hunc locum sic ait: [Pulchrè exercitus eorum multitudinem ebriorum convivio comparavit, & ipsum convivium non rosarum, non lilliorum, dixit esse, non florum; sed simile spinarum se invicem complectentium, quæ semper tradantur igni, & quasi stipula ariditate plena levi comburuntur ardore.]

Granum Sinapis.

QUESTIO V.

Quare granum sinapis, cum sit omnium minimum, crescens tamen majus est omnibus oleribus?

19. Ait Christus Dominus in præsentî, n. 31. Simile est regnum cælorum grano sinapis, quod

quod accipiens homo seminavit in agro suo, quod minimum quidem est omnibus seminibus; cum autem creverit, majus est omnibus oleribus. Quod est explicatum tom. 3. in Evangel. capite 28. per decem quæstiones. Hoc autem granum sinapis, ut voluit D. Chrysostomus, & D. Palchaf. est Ecclesia, præsertim primitiva, numero parva, sanctitate maxima, vel, ut docet D. August. est Fides Christiana: aut potius, ut censent D. Hieron. D. Ambr. Beda, D. Thom. Doctrina Evangelica, seu evangelium; seu, ut interpretatur Simon Junior Theolog. Divina gratia; seu, ut tenet Cardinalis Hugo, Charitas significatur; seu, ut interpretatur Palatius, Christi fideles; seu, ut latè retuli citato cap. 23. quæst. 1. & ibi per sex primas quæstiones hanc rem latè explicavi. Nunc adde.

D. Chryl. D. August. D. Palchaf. D. Hieron. D. Ambr. Beda. D. Thom. Simon Jun. Hugo. Palatius.

10. Primò: Iterum hic repetam verba ibi data, q. 1. n. 9. D. August. serm. 31. de Sanctis, qui est de S. Laurentio. Ubi ait: Granum sinapis magnum est, non specie, sed virtute. Primâ fronte speciei suæ parvum est, vile, despectum, non saporem præstans, non odorem circumferens, non indicans suavitatem; at ubi teritur, statim odorem suum fundit: acrimoniam exhibet cibum flammæ saporis exhalat, &c. Granum sinapis aspectui objectum, parvum, inutile, ac contemptibile videtur; tamen habet in se naturam, ac virtutem, ut in magnos, saporiferos, ac odoriferos effectus prodeat; & quæ parva videntur, si habeant vim, ac efficaciam ut crescant, & producant magna, in multa æstimatione habenda, & in magno pretio reputanda: Fecit Deus duo luminaria magna, luminare majus, ut præset diei, & luminare minus, ut præset nocti. Gen. 1. n. 16. Grandem quæstionem ibi excitant Interpretes cum Magnò Augustino: An Luna creata fuerit in principio sui incrementi, quando vulgariter luna nova dicitur, an potius plena, tota sua luce splendens, ut luceat per noctem? Deus enim omnia in sua consummata perfectione creavit? quæstionem indecisam pro utraque parte relinquit D. Augustin. & subdit: Ego autem neutrum asseram, sed planè dicam, sive primam, sive plenam lunam Deus fecerit fecisse perfectam. Ipsarum enim naturarum est Deus Auctor, & creator. Omnis autem res, quidquid progressu naturali per tempora congrua quodammodo prodit, atque explicat, etiam antè continebat occultum, etsi non specie, vel mole corporis sui, tamen ratione natura.

11. Secundò: Simile est regnum cælorum grano sinapis: Quod scilicet ad condimentum satis est modicum; at verò si multum, corruptum est & destruit. D. Chrysol. sermon. 25. & ait: Amarat enim nimietas, quod mensura erudire potest: perfecta enim mensura, & modus in omnibus est habendus. Erat Hebræus in ergastulo Babylonicò; quem abdoxerat è Jerosolymis Nabuchodonosor, premebatque supra mo-

12. Tertiò: Granum sinapis, ut alia condite, ac saporare valeat, priùs debet conterî, præparari, ac aptari, & tunc suos effectus ad condimenta explicat: sic & Prædicator, ac Doctor, ut alios sua doctrinâ condire possit. in eisque salutis fructum edere, priùs debet se omnino præparare ac disponere, omnesque imperfectiones à se abjiceret, easque conterere. Hinc David vehementer Deum deprecatur: Libera me de sanguinibus. Deus, Deus salutis meæ, & exaltabit lingua mea justitiam tuam: Psalm. 50. num. 16. Ubi David, exoptat se à suis culpis, ac imperfectionibus sanguineis expurgari; & ideo non ait, Deus Deus meus, sed Deus salutis meæ: ab ipso enim postulat integram, ac consummatam salutem, absque aliquo levi inquinamento: & tunc exaltabit lingua mea justitiam tuam, cum mundatus fuero ab omni sanguinis inquinamento, & in omni salute consummatus, lingua mea prædicabit tuam justitiam, legem, ac mandata. Inde ipsemet Propheta suum desiderium exponit: sicut adipe, & pinguedine repletur anima mea, & labiis exultationis laudabit os meum: Psalm. 61. numero 6. Valde prudenter priùs se repleti bene vivendo exoptat, priùs quam in alios bene monendo exeat: ex quo admonet D. Bernardus serm. 18. in Cantica, admodum ait: Quod tuum est, spargis, & perdis, si priùsquam infundaris tu totus, semiplenus festines effundere. Quamobrem si sapias, concubam te exhibebis, & non canalem. Hic siquidem penè simul, & recipit, & refundit: illa verò, donec impleatur, expectat: sicque quod superabundat, sine suo damno communicat.

13. Dupliciter Moïses accepit tabulas legis à Deo: primas tabulas à Deo datas in cacumine montis Sinai, ad radices illius confregit. Exod. 32. n. 19. Posteriores verò populo tradidit ad observandum, & in arca fœderis ad diurnam memoriam conservandas reposuit. Quænam tantæ rei discriminis ratio. Priores tabulæ digito Dei fuerunt scriptæ: Duas tabulas lapideas scriptas digito Dei. Exod. 31. n. 18. Posteriores verò digito, ac manu ipsius Moïsis. Dixit Dominus ad Moïsem: Scribe tibi verba hæc, quibus tecum, & cum Israël pepigi fœdus. Exod. 34. n. 27. Sylveira in Evang. Tom. V I.

dum Balthasar Nepos, apud Deniel. 5. n. 19. & 23. Inde Chaldæus justo Dei judicio puniendus fuit, ne Hebræum puniret sine modo. Regem bilance Deus appendit; annis expletis, quos Hebræus exegerat patientiâ rerum acerbissimarum; tunc sic Vates legit scripturam coram Rege apparentem: Mane, Thecel, Phares, &c. quod vertit. Numeravit, appendit, ac divisi sunt, &c. Judex scilicet hominum; & ad quid, quando Balthasar puniendus, ostenditur ei fuisse appensum, ut inde deprehendatur, quantum sit discrimen inter optimum gubernatorem, ac iniquum; inter rectum judicem, ac perversum: Deus ut optimus gubernator tempora, & singula appendit cum mensura, & pondere, tam in puniendo regem quàm in condonanda libertate populi: Tyrannus verò Rex inde deliquerat, quia cum multa nimietate omnem modum excesserat: At Deus supremus judex cuncta per mensuram disponit. Rupert. lib. 7. de Victoria; cap. 3. Mensus est, inquit, tempora ejusdem Regis, ut tantum, vel tandiu subjiceret, ac caderet. De quo alia tom. 2. in Apocalyp. cap. 22. quæstio 21.

14. Tertiò: Granum sinapis, ut alia condite, ac saporare valeat, priùs debet conterî, præparari, ac aptari, & tunc suos effectus ad condimenta explicat: sic & Prædicator, ac Doctor, ut alios sua doctrinâ condire possit. in eisque salutis fructum edere, priùs debet se omnino præparare ac disponere, omnesque imperfectiones à se abjiceret, easque conterere. Hinc David vehementer Deum deprecatur: Libera me de sanguinibus. Deus, Deus salutis meæ, & exaltabit lingua mea justitiam tuam: Psalm. 50. num. 16. Ubi David, exoptat se à suis culpis, ac imperfectionibus sanguineis expurgari; & ideo non ait, Deus Deus meus, sed Deus salutis meæ: ab ipso enim postulat integram, ac consummatam salutem, absque aliquo levi inquinamento: & tunc exaltabit lingua mea justitiam tuam, cum mundatus fuero ab omni sanguinis inquinamento, & in omni salute consummatus, lingua mea prædicabit tuam justitiam, legem, ac mandata. Inde ipsemet Propheta suum desiderium exponit: sicut adipe, & pinguedine repletur anima mea, & labiis exultationis laudabit os meum: Psalm. 61. numero 6. Valde prudenter priùs se repleti bene vivendo exoptat, priùs quam in alios bene monendo exeat: ex quo admonet D. Bernardus serm. 18. in Cantica, admodum ait: Quod tuum est, spargis, & perdis, si priùsquam infundaris tu totus, semiplenus festines effundere. Quamobrem si sapias, concubam te exhibebis, & non canalem. Hic siquidem penè simul, & recipit, & refundit: illa verò, donec impleatur, expectat: sicque quod superabundat, sine suo damno communicat.

15. Dupliciter Moïses accepit tabulas legis à Deo: primas tabulas à Deo datas in cacumine montis Sinai, ad radices illius confregit. Exod. 32. n. 19. Posteriores verò populo tradidit ad observandum, & in arca fœderis ad diurnam memoriam conservandas reposuit. Quænam tantæ rei discriminis ratio. Priores tabulæ digito Dei fuerunt scriptæ: Duas tabulas lapideas scriptas digito Dei. Exod. 31. n. 18. Posteriores verò digito, ac manu ipsius Moïsis. Dixit Dominus ad Moïsem: Scribe tibi verba hæc, quibus tecum, & cum Israël pepigi fœdus. Exod. 34. n. 27. Sylveira in Evang. Tom. V I.

Cuncta, ut recte fiant, debent disponi mensurâ, & modo.

Rupertus.

Psalm. 50.

Psalm. 61. Prædicator prius seipsum replet, quàm in alios in fundat. D. Bern.

23.

Exod. 32. Exod. 31. Exod. 34. Prædicator non tantum habeat scriptas digito Dei. Dei verbum sed etiam suâ operatione nem.

K 3 ut

ut ex his fiat manifestum, illam doctrinam esse tradendam à Doctore, ac Prædicatore; ac ab auditoribus retinendam quæ non solum sit opus Dei, ac illius verbum, sed etiam sit opus hominis, illiusque manu ac opere adimpleta, quæ non solum sit ab ipso Deo imperante, sed etiam ab ipso prædicatore operante, ac manibus exequente. Hoc significare videtur D. Augustinus q. 166. in Exodum, ubi ait: In illis prioribus tabulis vetus testamentum significatum est, quia Deus ibi præcepit, sed homo non fecit. In secundis autem tabulis homo per adiutorium Dei tabulas fecit, atque scripsit: Quia novi testamenti charitas legem fecit: Primæ tabulæ franguntur, non dantur populo: Quia Deus ibi præcepit, sed homo non fecit: secundæ tabulæ conservantur, & dantur universo Israël ad observandum. In secundis autem tabulis homo per adiutorium Dei tabulas fecit, atque scripsit.

Thesaurus absconditus.

QUESTIO VI.

Quare regnum cælorum comparatur thesauro abscondito, qui inventus ab homine iterum absconditur.

24. **A**t Christus D. in præsentis hoc cap. 13. n. 44. Simile est regnum Cælorum thesauro abscondito in agro, quem cum invenit homo abscondit & præ gaudio illius, vadit, & vendit universa quæ habet, & emittit agrum illum: Quod Evangelium est explicatum tomo 3. cap. 29. per viginti quæstiones. Qui thesaurus, ut interpretatur D. Chrysostomus, D. Ambrosius, est Fides Catholica, seu Evangelium. D. Augustinus, D. Hieronymus, sacram Scripturam. D. Irenæus, D. Athanasius: Dei Verbum in carne absconditum. D. Paschasius, Christum in Sacramento Altaris. D. Damascenus, exponit sacratissimam Virginem Mariam, in qua tanquam in thesauro, sunt omnes virtutes, ac dona cælestia, quæ à nobis non possunt exponi. D. Gregorius, Cælestium desiderium, D. Hilarius, cælestia dona, seu gratiam: alii censent esse consummationem virtutum, quæ ducit ad Cælum; quas sententias retuli citato c. 29. q. 1. ibi multa per sex quæstiones dixi de hoc thesauro abscondito, Adde.

25. Primò dicitur: Simile est regnum Cælorum thesauro abscondito, quem cum invenit homo abscondit: si thesaurus ille, nempe virtus Evangelica, erat absconditus, ad quid necesse fuit iterum illum abscondere? Superfluum sane est iterum abscondere, quod bene absconditum est. Altè tamen pervestigandum est, quod thesaurus evangelicæ perfectionis, ac virtutis, non solum est abscondendus ab illis, ne forte illum subripiant; & deprædentur; sed etiam à semetipso debet homo abscondere, ne merita sua agnoscens, conscientiam suam multum appendat, & inde totus aliqua gloriolâ evanescat. Opportunè D. Bernardus sermon. in Psalm. 90. sic habet: Necessè igitur est, abscondere interim, si quid habemus boni; quoniam

Thesaurus regni cælorum, quem invenit homo abscondit. . . . Necessaria ergo est hac absconditio non solum ante oculos aliorum, sed etiam multo magis ante seipsum: Thesaurus iste cælestis absconditus erat; inveniens homo iterum illum abscondit, dupliciterque inde absconditus dicitur, tum ab illis, tum à semetipso habendus est, & quamvis omne opus morale fiat prævia cognitione; tamen sic est videndum à te; ut illud non videas, ne corrumpatur tuâ estimatione; fac te nescire, quod à tuis oculis debet esse absconditum: nesciat sinistra tua, quid faciat dextera tua. Matth. 6. n. 3.

Ait Regius Vates Psal. 118. n. 10. In corde meo abscondit eloquia tua, ut non peccem contra te, in corde meo abscondi eloquia tua: sicut ut habet Caldaicus, Mandata tuâ me, neque custodita, & impleta, & non ait tantum, abscondi eloquia tua: sed exprimit in corde meo; quia non solum ea abscondebat ab aliorum oculis, sed etiam à suismetipsis: nam quod est in corde, ab oculis nostris non videtur, ut ita ejus bona opera essent custodita, ne ab aliqua vana aura subriperentur. D. Basilius relatus in Glossa. Qui terrenas divitias possidet, non sinit eas esse quibusvis expostas, sed interioribus penetrabilibus abdit, quò furum manus effugiant: ita qui spirituales divitias habet, in animo suo illas abscondet, ne hæc per inanem gloriam animarum deperditæ fiant.

Secundò: maxime notatu dignum est, quod inventus thesaurus optatissimus, præ gaudio illius non quiescit homo cum illius possessione, sed abit, & emit agrum illum in quo thesaurus extabat absconditus: thesaurus jam erat hominis; nam res inventa est illius, qui eam invenit; ac proinde cum thesaurus esset inventus ab homine; jam illius erat; ad quid ergo homo facit expensas in comparanda jam re sua? D. Gregorius homil. 11. in Evangelia ait: Simile est regnum cælorum thesauro abscondito in agro, quem cum invenit homo, vadit, & vendit, &c. In præsentis etiam vita quasi in via sumus, quâ ad patriam pergitur. Quamdiu sumus in hac via, quamvis nobis videatur jam nos invenisse cælestem thesaurum, Christum Dominum, ejusque gratiam, quæ est semen æternæ vitæ, non est quiescendum in tali possessione, sed magis, ac magis valde sollicitè à nobis est negotianda, ac comparanda, & novo meritum pretio à nobis est emenda, ac procuranda: & tam solertes debemus esse in hac negotiatione, ut quantò magis de illa habuerimus, tanto ulterius eam invenire quæramus.

Si magnâ consideratione perlegas totum Canticoꝝ librum, facile in toto illo deprehendes, quàm vehementi affetu incessanter Anima Sancta suum dilectum sponsum Christum desiderabat, quærebat, ac investigabat. Canticoꝝ. 1. num. 1. Osculetur me osculo oris sui: id est, de ore ad os, de vultu ad vultum mecum loquar, ibidem n. 6. Indica mihi, quem diligit anima mea, ubi cubet, ubi pascas, & c. 3. n. 1. ait: In lectulo meo per noctes quasi vi quem diligit anima mea, quasi vi illum, & non invenit. Et statim num. 2. Per vicus, & plateas quasi vi quem diligit anima mea, quasi vi illum; & non invenit. Tandem ibid. n. 4. ait: Inveni, quem diligit anima

anima mea: tenui eum, nec dimittam, donec introducam illum in domum matris meæ: Cum hæc legissem, existimabam ex tanto ejus affectu, quod nunquam deinceps eum dimitteret, nec amplius tanta sollicitudine quæreret, imò & periculo eorum, qui custodiunt civitatem, qui percussurunt, & vulneraverunt eam, tamen statim video, quòd ipsa dilectrix multo cogitatu suum Divinum Sponsum perquirat, cap. 5. n. 6. Quasi vi, & non inveni illum, vocavi, & non respondit mihi: & statim juramento in erposito: Adjuro vos, filia Jerusalem, si inveneris dilectum meum, ut annuncietis ei, quia amore langueo: quæ etiam respondent ibid. n. 17. Quo abiit dilectus tuus, & quæremus eum tecum, si eum aliquando secum tenuit, quomodo permisit, ut ex manibus ejus exiret, ut inde tanto labore, vigilantia, ac periculo investigaret? Opportunè D. Augustinus lib. 15. de Trinitate, cap. 2. ait: Intellectus Deum, quem invenit, adhuc quærit: Deus enim respexit super filios hominum, ut videat si est intelligens, aut requirit Deum: Anima Sancta suum dilectum jam invenerat, eumque semper secum habebat; tamen quærit, ut plus eum teneat. Qui enim invenit Christum, non quiescit, sed adhuc quærit, ut magis, ac magis eum inveniat. Qui Christum possidet, non sinit ibi, sed valde sedulo festinat, & satagit, ut eum plus possideat, ejusque præsentia gaudeat & fruatur. Intellectus Deum, quem invenit, adhuc quærit.

D. August. Qui hirsutum in venit, adhuc quærit, ut magis inveniat. Psal. 13. n. 2.

29. **E**tterna Sapientia cum virtutem studiosis loquitur per Salomonem; Ecclesiast. 24. n. 9. Qui edunt me, adhuc esuriunt, & qui bibunt me, adhuc sitiunt. Res mira! Cibum generat famem, & potus in sano palato sitim. Deus ipse est cibus & potus iste Divinus, qui ita satiat, ac reficit animam, ut inde vehementem excitet esurientem, ac sitim accensam ipsam quærendi, ac tenendi. D. Macharius Aegyptius Discipulus D. Antonii, qui floruit anno Christi 370. hom. 10. loquens de viris Sanctis, ait: Quanto magis abundant donis spiritualibus, tanto vehementius, & sine satietate desiderii cælestis, inquirunt; quantoque magis spirituales profectum in se sentiunt, tanto plus esuriunt, ac sitiunt participationem, & augmentum gratiæ: & quanto spiritualiter locupletiores sunt, tanto se pauperiores existimant: & absque satietate spirituali desiderio feruntur. erga Sponsum cælestem ut ait Scriptura. Qui edunt me, adhuc esuriunt: & qui bibunt me, adhuc sitiunt: Esurientes, & sitis comparantur à sedulo studio Deum quærendi, & quamvis meus, Deo invento, exultet, maxime inde excitatur ad magis, ac magis Deum quærendum, Quanto spiritualiter locupletiores sunt, tanto se pauperiores existimant. Quanto locupletiores Christi præsentia, tanto se pauperiores putant, ut magis eum quærant. Vide multa in quolibet tomo nostro, verb. Virtus.

Qui invenit Christum adhuc esurit ut magis quærat.

QUESTIO VII.

Quare invento thesauro, homo emit agrum?

30. **I**nvento thesauro, homo præ gaudio illius, vadit, & vendit universa, quæ habet, & emit

agrum illum. Cujus rei jam dedi rationem superiori quæstione; ut nempe magis, ac magis habeat thesaurum, scilicet Christum Dominum. Aliqua dicamus modò ad gloriam Beatæ Virginis Mariæ.

Thesaurus ille est Christus; ager verò est Sanctissima Virgo Maria. Cardinalis Hugo: simile est regnum cælorum thesauro abscondito in agro; thesaurus Christus, ager caro ejus: seu Deipara Virgo, quæ frequenter à Sanctis Patribus ager appellatur D. Epiphanius serm. de Laudibus Deiparæ ait: Ipsa est ager minime cultus: & Andreas Cretensis oratione de Annuntiatione: Salve Dei ager amplissime, quem nullus alius locus, nisi in sola comprehendere potest. Hic bene fortunatus homo qui thesaurum invenit, scilicet Christum: præ gaudio acquirendi ipsum thesaurum, vendit omnia, quæ habet ad agrum comparandum; cur non potius est sollicitus de thesauro, quem omni affectu expetit, sed de tanto comparando cogitat agro? Optimè sciebat ille, quod ut in hac vita teneat cælestem thesaurum Christum per gratiam, & in cælo per gloriam, debebat exambire sacratissimam Virginem, ut ejus interventu facilliter ac feliciter Christum possideret, ad ipsumque haberet adiutum.

De celeberrimâ Davidis turri, decantatissimâ Virginis Mariæ figurâ, scribit Salomon Cantico. 4. n. 4. Turris David quæ adificata est cum propugnaculis: mille clypei pendunt ex ea, omnis armatura fortium: nulla hic ad feriendum arma, plurima ad protegendum bellatricem turrim: non circumdant gladii, lanceæ, sagittæ, sed clypei ad tutamen, & monimen. D. Ambrosius, serm. 4. in Psal. 118. legit: Mille ostia pendunt ex ea: per Deiparam mille aditus nobis parent ad filium ejus JESUM-CHRISTUM, ut ad ipsum accedamus, eumque teneamus.

Genes. 28. n. 12. habetur, Jacob vidit in somnis scalam stantem super terram, & cacumen illius tangens cælum; Angelos quoque Dei ascendentes, & descendentes per eam: Hæc autem visio ostenditur Jacob, ut ipse inde excitaretur ad ascendendum per scalam; sed quomodo tali visione ipse ad iter ageodum per scalam invitatur; nam qui ascendunt, & descendunt, non sunt homines terreni: sed Angeli cælestes. Ipse autem non est Angelus, sed homo pulvere formatus. Unde ergo ipse provocatur ad ascensum? Unde ergo erat illi fiducia ad talem gradum? Scala illa, ut ait D. Damascenus Orat. de nativitate. Maria spiritualis scala, hoc est Virgo in terra formata est, &c. Scala est Deipara Virgo, ipsa manifestissimè est patens Angelis, & hominibus; ut omnes per eam ascendant, & currant ad eum, qui innititur summitati scalæ. D. Zeno lib. 2. serm. 8. ait, Dubium non est, unum esse iter aëris culminis, Angelis lucis, & hominibus justis: per Mariam scilicet virginem.

De hac Sanctissima Virgine ait Ecclesiasticus cap. 24. n. 25. In me gratia omnis via, & veritas: in me omnis spes vita, & virtutis: Pro Virtutis: legit Tygurina, Præsidii, alii, Vigoris, & roboris: ab hac Sanctissima Deipara omnium præsidium, ante robur, omnisque vigor ad salutem profluit, & dimanat, & ait: in me gratia via, & virtutis. Explicat Lyra, in me gratiosa, jucunda, suavis, ac delectabilis via quæ ducit ad veritatem, ut explicat Palatius: in ipsa

31. Hugo.

Christus thesaurus Deiparæ ager. D. Epiph. Andr. Cret.

32. Cantic. 4.

D. Ambros. Virgo protegens faciem aditum ad filium.

33. Genes. 28.

Per Deiparam omnes habemus aditum ad Deum. D. Damasc.

D. Zeno.

34. Eccl. 24.

Tygurina. Alia lectio. Deiparæ præsidium, & robur Lyra. Palatius.